20130541217

ЗАКОНОДАВНО-ПРАВНА КОМИСИЈА НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 3 од Законот за изменување на Законот за инвалидски организации („Службен весник на Република Македонија" број 23/13) Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 9 април 2013 година, го утврди Пречистениот текст на Законот за инвалидски организации.

Пречистениот текст на Законот за инвалидски организации ги опфаќа: Законот за инвалидски организации („Службен весник на Република Македонија" број 89/2008); Законот за изменување на Законот за инвалидски организации („Службен весник на Република Македонија" број 59/12) и Законот за изменување на Законот за инвалидски организации („Службен весник на Република Македонија" број 23/13) во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

Бр. 10 - 1340/2/21
9 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија,
Благородна Дулиќ, с.р.

ЗАКОН ЗА ИНВАЛИДСКИ ОРГАНИЗАЦИИ (Пречистен текст)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1
Содржина на Законот

Со овој закон се уредуваат статусот, подрачјето на дејствување, финансирањето и сопственоста на инвалидските организации.

Одредбите на овој закон, кои се однесуваат на физички лица, важат подеднакво за жени и за мажи.

Член 2
Инвалидска организација

Инвалидска организација е здружение на граѓани која се формира согласно со Законот за здруженија на граѓани и фондации.

Инвалидска организација може да се здружува во различни облици како сојузи и други облици на здружување или поврзување (во натамошниот текст: здружение) или сојуз на здруженија на граѓани (во натамошниот текст: сојуз).

На инвалидските организации се применуваат одредбите на Законот за здруженија на граѓани и фондации, ако со овој закон поинаку не е определено.

Член 3

Инвалидската организација е доброволно и независно здружување на лицата со инвалидност заради остварување на заеднички интереси и посебни потреби, како и нивните законски застапници, со цел да ги утврдуваат, застапуваат и задоволуваат посебните потреби на лицата со инвалидност, како и да ги застапуваат интересите на лицата со инвалидност.

www.pravdiko.com

Во органите на управување на инвалидската организација лицата со инвалидност се застапени најмалку со 70%, освен во инвалидските организации на лицата со интелектуална попреченост.

Инвалидската организација при своето дејствување ги почитува начелата, на инвалидската заштита, утврдени во законите на Република Македонија, меѓународната правна заштита и меѓународните стандарди и конвенции во областа на инвалидската заштита. Инвалидската организација може да дејствува на државно или на локално ниво.

Член 4

Инвалидските организации учествуваат при оформувањето на националната политика која се однесува на инвалидската заштита и во мерките за обезбедување на еднакви можности и еднакви права на лицата со инвалидност.

Државните органи за сите работи од ставот 1 на овој член се консултираат со инвалидските организации.

Член 5
Членство

Членови на инвалидска организација можат да бидат инвалидни лица, нивни законски застапници и други физички лица кои ја помагаат активноста на инвалидската организација.

Лице со инвалидност во согласност со Законот за социјалната заштитаи Правилникот за оцена на специфичните потреби на лицата со пречкиво физичкиот или психичкиот развој е поединец кој заради своите вродени или здобиени повреди и попреченост стекнати или создадени од нивната физичка или животна средина, сам не може делумно или во целост да ги задоволува личните, семејните и животните потреби за живот во средината во која живее.

Член 6
Јавност

Дејствувањето и работењето на инвалидските организации е јавно.

Податоците впишани во регистарот на инвалидските организации се јавни.

II. АКТИВНОСТ

Член 7

Активноста која ја извршува инвалидската организација е непрофитабилна.

Без оглед на принципот на непрофитабилност, инвалидската организација може да извршува, исто така, и профитабилна дејност во согласност со Законот за здруженија на граѓани и фондации.

Инвалидската организација не смее да извршува профитабилни дејности како своја претежна дејност.

За својата активност инвалидската организација може да стекнува предмети, парични средства и имотни права, согласно со Законот за здруженија на граѓани и фондации.

Член 8
Цели

Цели на дејствување на инвалидската организација за достигнување на квалитет на животот на лицата со инвалидност се особено:

- почитување на човековите права на лицата со инвалидност,
- вклученост во општеството и учество во секојдневниот живот,
- недискриминација на лицата со инвалидност,
- поттикнување на лицата со инвалидност да се потпираат на сопствените сили и способности,
- автономност на лицата со инвалидност како корисници на услуги,
- економска, социјална, здравствена и правна заштита на лицата со инвалидност и
- социјална правда и социјална сигурност.

Член 9
Задачи

Во рамките на својата активност инвалидските организации ги извршуваат следниве задачи:

1) ги утврдуваат интересите и ги застапуваат потребите на лицата со инвалидност на секое подрачје, кои се однесуваат на животот на лицата со инвалидност, придонесуваат за создавање свест во јавноста и влијаат врз промените во полза на лицата со инвалидност;

2) планираат, организираат и изведуваат проекти кои им овозможуваат на одделни групи на лица со инвалидност поактивно учество и помагаат во отстранувањето на попреченоста и поголема независност во животот (оспособување за активен живот и работа, превоз, снабдување со технички помагала, лична помош, нега, физичка помош, центри за дневен престој, клубови, програми за деца и младинци со посебни потреби, програми за стари, болни и изнемоштени лица, толкување и поддржување, програми за чување на здравјето и други рехабилитациони проекти, информативна, издавачка, културна, рекреативна, спортска активност и слично;

3) учествуваат во спречувањето и отстранувањето на бариерите во физичката и социјалната средина;

4) организираат и спроведуваат активности за запознавање на инвалидните лица од областа на заштитата на здравјето, медицинска и социјална рехабилитација, воспитување, образование, оспособување, вработување, социјална заштита, култура, спорт и рекреација;

5) спречуваат и ублажуваат социјални и психички последици од инвалидноста;

6) ги оспособуваат лицата со инвалидност за самопомош и нивните блиски и други лица за живот и работа со лица со инвалидност;

7) ги развиваат социјалните вештини на лицата со инвалидност и нивната информираност за различни подрачја на животот;

8) поттикнуваат активности на соодветни органи и организации за што поуспешно решавање на прашањата во врска со лицата со инвалидност;

9) учествуваат во изготвувањето на државните мерки и предлагаат прифаќање на прописи и мерки на подрачјето на инвалидската заштита;

10) ги претставуваат, заштитуваат и почитуваат правата и интересите на државно и локално ниво;

11) обезбедуваат поддршка и создаваат можности за развој на самопомош и добротворност и

12) се поврзуваат со други инвалидски организации во земјата и во странство.

Инвалидските организации можат да извршуваат и други задачи кои се определени во основачкиот акт на инвалидската организација.

www.pravdiko.com

III. СТАТУС НА ИНВАЛИДСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

Член 10

Здружение или сојуз добива статус на инвалидска организација, ако:

1) во основачкиот акт има определба и извршува одделни задачи од членот 9 став 1 точки 2, 4, 5, 6, 7 и 10 на овој закон на државно или локално ниво;

2) предлага програми (проекти) кои ќе ги реализира особено од инвалидската заштита со кои ќе се потпомага независниот живот на одредена група лица со инвалидност;

3) има стручно оспособен кадар за водење на посебните социјални програми (проекти) од инвалидската, социјалната, здравствената и друга заштита на инвалидните лица;

4) предлага посебни социјални програми (проекти) за зачленети и незачленети лица со инвалидност и

5) членуваат најмалку 40 лица од кои 95% лица со инвалидност со ист вид инвалидност, или 95% лица со инвалидност со различен вид инвалидност, но сепак со еднакви права или општествен статус, кои дејствуваат во јавен интерес на подрачјето на инвалидската заштита (во натамошниот текст: инвалидска организација) во согласност со закон.

Член 11

Постапка за доделување на статус на инвалидска организација

Здружението или сојузот поднесуваат писмено барање за добивање на статус на инвалидска организација до Министерството за труд и социјална политика.

Инвалидската организација е должна да се регистрира во централниот регистар на подрачјето каде што има седиште.

Член 12

Здружението или сојузот кон писменото барање за добивање на статус на инвалидска организација треба да приложат доказ за:

1) регистрација, име, седиште и претставници на здружението или сојузот и

2) исполнување на условите за добивање на статус на инвалидска организација.

Барањето се поднесува согласно со членот 11 став 1 на овој закон.

Член 13

Министерот за труд и социјална политика со решение одлучува за доделување на статус на инвалидска организација, врз основа на претходно мислење на Комисија.

Комисијата од ставот 1 на овој член ја формира министерот во состав од три члена од кои еден член на Комисијата е на предлог на Националниот совет на инвалидските организации на Македонија од членот 26 на овој закон.

Комисијата го изготвува мислењето за стекнување статус на инвалидска организација врз основа на разгледано барање и претходно прибавено мислење од Националното координативно тело за еднакви права на лицата со инвалидност во Република Македонија и Националниот совет на инвалидските организации на Македонија.

Член 14

Престанување на статусот на инвалидска организација

Министерот за труд и социјална политика со решение одлучува за престанување на статус на инвалидска организација, ако:

- инвалидската организација поднесе барање за престанување на статусот,

www.pravdiko.com

- инвалидската организација не исполнува повеќе услови за добивање на статус на инвалидска организација според овој закон и Законот за здруженија на граѓани и фондации,

- инвалидската организација не дејствува во согласност со членот 3 од овој закон,

- доколку здружението или сојузот се избришани од регистарот на здруженија на граѓани и

- инвалидската организација истапила или била исклучена од инвалидската организација, која како сојуз на здруженија го добила статусот на инвалидска организација.

Против решението од членот 13 став 1 на овој закон и ставот 1 на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 15

Во постапката за престанокот на статусот на инвалидска организација, решението од членот 14 став 1 на овој закон се донесува врз основа на претходно мислење на Комисијата изготвено согласно со членот 13 став 3 од овој закон.

Врз основа на правосилна одлука за бришење од регистарот на инвалидските организации, на здружението или на сојузот на здруженија им престанува статусот на инвалидска организација.

Член 16

Регистар на инвалидски организации

Министерството за труд и социјална политика го води регистарот на инвалидските организации.

Регистарот на инвалидските организации ги содржи следниве податоци:

- реден број на уписот,
- датум на уписот,
- име на инвалидската организација,
- седиште на инвалидската организација,
- лично име на претставникот на инвалидската организација,
- број и датум на одлуката за добивање на статус на инвалидска организација и
- датум на престанување на статусот на инвалидската организација.

Инвалидските организации се должни на Министерството за труд и социјална политика и Централниот регистар да му достават известување за промените на податоците кои се водат во регистарот на инвалидските организации, најдоцна 15 дена од денот на настанатите промени.

IV. НАЦИОНАЛНИ ИНВАЛИДСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

Член 17

Улога на националните инвалидски организации

Инвалидска организација може да се стекне со статус на национална инвалидска организација ако работи на територијата на Република Македонија, како и на меѓународен план и да ги претставува лицата со определен вид на инвалидност без разлика на нивната верска, национална и расна припадност.

Покрај условите од ставот 1 на овој член инвалидската организација е потребно:

1) да има статус на инвалидска организација;

2) да има најмалку 15 општински, меѓуопштински и градски здруженија кои дејствуваат на територијата на целата држава;

3) да ги извршува задачите од членовите 9 став 1 точки 1, 9 и 12 и 10 точка 1 на овој закон;

4) во својата организација да има вклучено 95% инвалидни лица кои се со ист вид инвалидност или 95% инвалидни лица со инвалидност со различен вид инвалидност, но нивните активности се насочени кон стекнување на еднакви заеднички посебни потреби;

5) организираност за да може да дејствува во сите сфери на животот на лицата со одредена инвалидност, посебно на полето на образованието, здравството, вработувањето, социјалната заштита, културниот живот, спортско рекреативни активности и друго;

6) заради специфичните потреби на своите членови да биде оспособена да ги реализира потребите за набавка на помагала за своите членови, обезбедување на придружник, обезбедување на толкувачи на знаковен јазик, да ги оспособува членовите за ориентација и социјална интеграција, отстранување на архитектонските бариери, посредување при вработување на лицата со инвалидност, покренување на иницијативи за унапредување на социјалната заштита и правата на лицата со инвалидност, грижа за семејството, потребите од организиран културно-спортски и рекреативен живот, решавање на секојдневните животни проблеми со кои се судруваат лицата со инвалидност и друго;

7) постоење на соодветни просторни услови за вршење на административнотехнички работи за потребите на лицата со инвалидност и просторни услови за клубски активности на лицата со инвалидност и

8) членство во меѓународни асоцијации на лицата со инвалидност.

Член 18

Општи услови

Со статус на национална инвалидска организација може да се стекне само една инвалидска организација за одреден вид на инвалидност, согласно со членот 20 од овој закон.

Член 19

Националната инвалидска организација има за задача:

- да ги претставува и застапува лицата со инвалидност и нивните интереси во комуникација со државните органи во Република Македонија и на меѓународно ниво,

- во согласност со прописите да предлага претставници на лицата со инвалидност во работните тела во државните органи, кои ги разработуваат прашањата во врска со лицата со инвалидност и

- предлага или именува претставници на лицата со инвалидност во органите на истородните меѓународни организации и здруженија.

Посебни услови

Член 20

Постапка за стекнување статус на национална инвалидска организација

Национална инвалидска организација може да биде онаа организација која ги исполнува следниве посебни услови:

www.pravdiko.com

1) да има регистрирано најмалку 300 члена во својата организација, со определена инвалидност врз основа на наод и мислење од надлежен орган;

2) да има најмалку 15 меѓуопштински и градски здруженија кои доброволно се здружени во единствена инвалидска организација;

3) да има обезбедено во најмалку 15 меѓуопштински и градски здруженија соодветен простор за работа и активности;

4) да има оспособен стручен кадар во најмалку 15 меѓуопштински и градски здруженија (зависно од видот на инвалидноста познавање на знаковен јазик на глувите, соодветен профил на кадри за работа со слепи, лица со интелектуална попреченост и лица со други видови на инвалидност) и

5) од денот на нивното основање да има најмалку пет години период на активно дејствување во остварување на заштитата и правата на лицата со инвалидност.

Член 21

За стекнување на статус на национална инвалидска организација, инвалидската организација поднесува писмено барање до Министерството за труд и социјална политика.

Комисијата од членот 13 на овој закон е надлежна за признавање и престанок на статусот на националната инвалидска организација.

Член 22

Со писменото барање за признавање на статусот на национална инвалидска организација треба да се приложи:

1) решение за добивање на статус на инвалидска организација,

2) извештај за извршување на задачите од членот 9 точки 1, 9 и 12 на овој закон;

3) изјава за бројот на зачленети лица со ист вид на инвалидност и нивните законски претставници или

4) изјава за бројот на зачленети лица со инвалидност со исти права и посебни потреби.

Член 23

Престанување со работа на национална инвалидска организација

Националната инвалидска организација престанува со работа (го губи статусот) ако не се исполнети одредбите од Законот за здруженија на граѓани и фондации и овој закон и ако со решение е бришана од судскиот регистар.

Член 24

Националната инвалидска организација престанува со работа ако покрај одредбите од Законот за здруженија на граѓани и фондации не ги исполнува задачите од членот 19 на овој закон.

Член 25

Регистар на национални инвалидски организации

Министерството за труд и социјална политика го води регистарот на националните инвалидски организации.

Регистарот на инвалидските организации ги содржи следниве податоци:

- реден број на уписот,
- датум на уписот,

www.pravdiko.com

- име на националната инвалидска организација,
- број и датум на одлуката за признавање на статус на национална инвалидска организација и
- датум на престанување на работата на национална инвалидска организација.

Националната инвалидска организација е должна до Централниот регистар на Република Македонија да му ги соопшти промените на сите податоци кои се водат во регистарот на националната инвалидска организација согласно со одредбите од Законот за здруженија на граѓани и фондации.

Член 26

Национален совет на инвалидските организации на Македонија

Националните инвалидски организации можат да се поврзат во Националниот совет на инвалидските организации на Македонија (во натамошниот текст: НСИОМ).

Националниот совет на инвалидските организации на Македонија се основа со спогодба меѓу националните инвалидски организации од ставот 1 на овој член, со која сразмерно се одредуваат задачите на НСИОМ меѓу поврзаните национални инвалидски организации. Спогодбата се доставува до Министерството за труд и социјална политика заради евидентирање во регистарот и истата се доставува до Централниот регистар на Република Македонија.

Во НСИОМ сите членки се рамноправни. Во НСИОМ може да се вклучи секоја национална инвалидска организација која го сака тоа и дејствува на национално ниво. НСИОМ е должен за сите промени да го извести Министерството за труд и социјална политика и Централниот регистар на Република Македонија согласно со одредбите од Законот за здруженија на граѓани и фондации.

Член 27

Цел на основање на НСИОМ

НСИОМ ги усогласува интересите на сите лица со инвалидност во државата преку постигнување на автономноста на секоја инвалидска организација и ја застапува во дијалогот меѓу инвалидските организации и во дијалогот со стручните здруженија, државните органи, јавните институции и поширококата јавност.

НСИОМ предлага во согласност со прописите групни претставници на лицата со инвалидност во органите на државните и другите јавни институции, како и во органите на меѓународните организации и здруженија и извршува други групни договорени активности.

V. ФИНАНСИРАЊЕ И СОПСТВЕНОСТ НА ИНВАЛИДСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, НАЦИОНАЛНИТЕ ИНВАЛИДСКИ ОРГАНИЗАЦИИ И НСИОМ

Член 28

Инвалидската организација за своето дејствување се финансира од:
- членарина,
- Буџетот на Република Македонија согласно со Одлуката за критериумите и постапките за распределба на финансиските средства на здруженија на граѓани и фондации и Листата на здруженија на граѓани и фондации,
- буџетот на локалната самоуправа,
- врз основа на имотните права и активности на инвалидската организација,

- подароци и завештанија,
- приходи на донатори и
- други извори утврдени со закон.

Член 29

Националните инвалидски организации се финансираат од:

- Буџетот на Република Македонија од средствата од игри на среќа согласно со одлука на Владата на Република Македонија за распределба на овие средства, за што доставуваат барање и програма до Министерството за труд и социјална политика за тековната година,
- Буџетот на Република Македонија врз основа на проекти со кои аплицираат на оглас што го распишува Министерството за труд и социјална политика и
- други извори утврдени со закон.

Националните инвалидски организации од средствата што ги добиваат согласно со ставот 1 алинеја 1 на овој член, ги финансираат инвалидските организации на општините кои се доброволно здружени во национална инвалидска организација.

Член 30

Национален совет на инвалидските организации на Македонија

НСИОМ се финансира од националните инвалидски организации кои спогодбено се поврзани во НСИОМ согласно со членот 26 од овој закон.

Во спогодбата за поврзување на националните инвалидски организации во НСИОМ се определува и процент што треба да го издвои секоја национална инвалидска организација од средствата што ги добива согласно со членот 29 алинеја 1 од овој закон.

Член 31

Инвалидска организација, национална инвалидска организација и Националниот совет на инвалидски организации на Македонија мора да ја составуваат финансиската документација за планирање, финансиското работење и годишното известување, така што посебно да се евидентни финансиските извори, трошоците за работење и за извршување на своите годишни програми.

Податоците се искажуваат во согласност со прописите за финансиското работење.

Член 32

Годишниот извештај за работењето на инвалидската организација и националната инвалидска организација го разгледува и прифаќа надлежен орган на инвалидската организација. Инвалидската организација го доставува годишниот извештај за работата на организацијата, овластена за обработка и објавување на податоците, до последниот ден на февруари во тековната година, на правните и физичките лица кои ги обезбедуваат средствата на инвалидската организација, а потоа за употребата на тие средства инвалидската организација ја известува националната инвалидска организација и други надлежни органи.

Националните инвалидски организации доставуваат годишен извештај за работата со финансиски извештај до Националниот совет, а Националниот совет извештајот го доставува до надлежното министерство и донаторите на финансиските средства.

www.pravdiko.com

Член 33
Стопанисување со сопственоста

Инвалидската организација, националната инвалидска организација и Националниот совет на инвалидските организации располага и управува со имотот и паричните средства согласно со Статутот, Законот за здруженија на граѓани и фондации и друг закон.

Член 34
По престанувањето на работата на инвалидската организација за управување со нејзината сопственост, се применуваат одредбите од Законот за здруженија на граѓани и фондации.

Член 35
Надзор над законитоста на работењето

Надзорот врз извршувањето на програмите и инвестициите можат да го извршуваат, покрај надлежните органи на организацијата, исто така и стручни органи кои се овластени од правните и физичките лица кои ги доделуваат средствата на инвалидската организација (спонзори, донатори и слично).

Надзорот врз законитоста на работењето и исполнувањето на одредбите на овој закон и Законот за здруженија на граѓани и фондации над инвалидската организација, национална инвалидска организација и Националниот совет на инвалидските организации го извршува Министерството за труд и социјална политика, а надзорот на финасиското работење го вршат Министерството за финансии и Министерството за труд и социјална политика и Државниот ревизор за финансиско работење.

VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 36
Глоба

Глоба во износ од 2.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на инвалидска организација, национална инвалидска организација и Националниот совет на инвалидски организации, ако:

- презема активности со кои ги попречува целите на дејствување (членови 8, 19 и 27),
- не извести за промена на податоците (член 25),
- не составува финансиска документација (член 31) и
- не доставува годишна програма и финансиски извештај (член 32).

Глоба во износ од 250 до 500 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот 1 на овој член ќе му се изрече и на одговорното лице во инвалидската организација, националната инвалидска организација и Националиот совет на инвалидски организации.

www.pravdiko.com